

UDVARHELYI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomdá

A bűnös nő.

A „szép nem“ részvétele a bűncselekménynek elkövetése körében rendkívül érdekes és fontos társadalmi kérdés, de nem kevésbé fontos az elhatározás okainak kimutatása. Talán könnyebb lesz a betegség meggyógyítása, ha a fekély okai ismertek. Mentől mélyebben és nagyobb tömegekben jelentkezik a nők erkölcsi hanyatlása, annál nagyobb veszedelemmel áll szemben a család s a társadalom. És sajnosan, föl kell jegyeznünk hiteles források alapján azt, hogy nem csak az alsóbb munkás-osztályoknál, de a többi társadalmi osztályok körében is emelkedik a nők erkölcsi hanyatlása. A büntető-kodexek által sújtott cselekmények nagy tömege előtt állunk, de még szomorubb a helyzet ott, hol csupán az erkölcs törvényét sértik meg.

Olaszországban 100 két-nembeli elitélre 19 nő, Franciaországban 23, Angolországban 20 nő esik. Magyarországon büntettek és vétségek miatt elitéltek 1897-ben 68.659 és 23.664-re, vagyis 74.37 százalék esett férfiakra és 25.63 százalék nőkre. Ezen kétségtelen adatok tehát a magyar nők kriminalitási arányának elég leverő bizonyítékai.

A nők erkölcsi pusztulásának egyik lényeges oka a változott gazdasági és forgalmi élet. A nő erkölcsi aranykora akkor végződött, mikor a kézi- és családis munkát felváltotta a géppel végrehajtott gyári foglalkozás. A régi műhely a testvériség, kölcsönös bizalom tüzhelye volt, melyben a munkaadók munkásnőkkel úgy bántak, mint saját leányaikkal, megvédték őket minden veszedelem ellen.

Ámde a mai gyár egészen más képet tüntet elénkbe. A fiatal leány itt elveszti egyéniséget, nincs senki, aki foglalkozzék vele, géppé lesz a gép mellett, a régi patrónus és nejeinek szívélyessége, tanítása, figyelmeztetése ma ismeretlen dolgok. Ha bekövetkezik a pihenés ideje, az asszony és a leány erkölcsé egyenlő veszélylyel áll szemben. A legnagyobb veszedelmők a csapszék, hová pihenni térnek. Itt megszokja mind a kettő az alkoholt, melynek fogyasztása tolatkodik férfiak társaságában végzetessé lesz. Az asszony elszakott a családi tüzhelytől, a leány pedig kerül, mert kevés ott a vigasztaló. A férjes nőnek rendeltetése a házi teendők végzése, a gyermekek jobban fejlődnek az anya ölelő karjai között, házi teendőkkel foglalkozó anya lesi a percet, mely haza hozza a férjét, kit nyugtalanul vár jó vacsorával és családi örömmel. Ellenben a nő gyárban szerzett keresményén nincs áldás, mert eldorobólja, a távolmaradás meggyilkolja a család boldogságát mentül erkölcselenebb a nő, annál hitványabbak lesznek a gyermekek. Azon „milieu“ tehát melyben nagy ipari gócpontokban és nagy városokban mozog a mai munkásnő — erkölcsének sirja.

A férjes nőnél a bűncselekmények elkövetésének további oka más férfival való tiltott szerelmi viszonya. E viszony elvakítja a nőt, ellenállhatatlan hatalmat gyakorol lelkére, kinek erkölcsi világából végleg kihalt a női hűség, a gyermek iránt való önzetlen, odaadó érzelm, mely normális viszonyok közt egész népfajok nagyságának hatalmas forrása.

Ez az asszony hitvány férfi kedvéért eldobja magától magas rangját, váltókat hamisít, csal, lop, gyilkol, gyermekeket öl. A „szeretője“ által elhanyagolt nőben felébred a féltékenység, és az elhagyottban a bosszu sötét érzete. A féltékenység elhomályosítja az önuralmat, a józan megfontolást helyettesíti a vakság, mely értelmi és erkölcsi állapotában minden gonoszra kész a nő. A szeretője által elhagyott nő első sorban bosszút áll az ártatlan gyermekek, kit részint szegyenérzetből, majd bekövetkezett nyomora miatt öl meg. Korunkban ezen osztályu személyek valóságos emberirtást hajtanak végre.

Két halálos ellenséggel áll szemben, az egyik

a férfi, ki megcsalta, a másik a vetélytárs, ezek képezendik majd bosszuját. És a nő végre is hajtja a szándékát; a porosz és francia asszonyok a mérgezésnél 50 százalékkal állanak a férfiakkal szemben; fegyverrel vagy baltával kezükben nem támadják áldozatukat, hanem kedvencz eszközük a mérgezés és a rettenetes vitriol. A legsúlyosabb büntettek elkövetésénél, milyen a rokonyilkosság, hasonlólag 50 százalékkal szerepelnek a nők. És miért van ez így? Azonnal válaszolunk e kérdésre.

A nőt nemcsak a szerelem, de az anyagi érdek is vezérli a bűnre. És itt érdekes kategóriákkal találkozunk. Aki a bűnös nők kategóriáit jól akarja megismerni, annak első sorban ösmernie kell hazája összes társadalmi osztályait és szorgalmasan tanulmányoznia Európa nagy női fegyintézetit, melyek vezetősége szívélyes, mindenütt bemutatja a tipikus alakokat, kik őszintén elmondják élettörténetüket, mert hiszen a pernek már vége van. Bölcs és tapasztalt fegyintézetit lelkészek és felügyelők följegyzései rendkívül becsesek e téren: ez uton kérdésünk tiszta képét nyerjük. Vezessük elő mindenekelőtt a cselédleányok tolvajseregét. Nindenütt száz cselédleányra átlag 20 tolvaj esik. Ezek a csendes házi tolvajok, kik nem azért lopnak, hogy meggazdagodjanak, hanem a veszedelmessé lett luxuskidadások és élvívgyaik kielégítése végett. A bizalommal való visszaélésnek szíruan büntetendő eseteivel állunk itt szemben, mely esetek a rossz gazdasszonyok szaporodásával egyenes arányban emelkednek. A férfiak által elkövetett büntettek és tömeges öngyilkosságok egyik elsőrendű okozója a tunya, gondtalan és tudatlan háziasszony.

A luxushoz szokott és díjazott munkával nem foglalkozó nők, különösen magasabb korban, — hova forduljanak? Azok, kiket a vallásosság éltető hatalma és jellemök fensége nem enged a bűn útjára lépni, vagy öngyilkosokká lesznek, vagy pedig szerényen díjazott munkájuk eredményéből tengetik szomorú életüket. De kik ama tulajdonokkal nem bírnak — elbuknak a bűn posványába. Szánalomra méltó alakok ezek, kikkel humánusan, kegyelmesen bánik el a mai büntetőbíró, aki ha esküdtbíró, gyakran kezükbe nyújtja a fölmentés olajágát.

Bűnös szándéka végrehajtásánál egészen más módokhoz folyamodik a nő, mint a férfi. Ha féltékenység vagy bosszu kergeti a bűnbe, rendszerint szinpadí páthosszal és gyakran nyilvánosan követi el cselekményét. A magyar társadalom egyébként ősidők óta mintegy szentesítette a megtorlás aktusát, példa erre a férj joga a házasságtörésen fogott nő esetében.

Ellenben, ha rideg számítás, vagyoni érdek vezérli, csöndesen, nagy ravaszsággal, számításal, kétszínűséggel előkészíti a rettentő eredményt. Ekkor legkedvesebb eszköze a mérgezés, melynek már oly sok vagyonos örökhagyó esett áldozatul.

Az angol nők rendkívül ügyes okirathamisítók és tolvajok. Habár náluk is nagy részük van a nőknek a lopásban, de inkább ápolják az orgazdaság mesterségét, mely kevesebb veszélylyel jár s mégis bő hasznot hoz.

A nők kriminalitása mindenütt tetemesen alászállna, ha mindenütt megengednék az apaság bizonyítását s ha nálunk szigorubb, nagyobb gondal járnának el az apasági perek kezelése körében. A bíró diszkrecziójára bízám az apaság s a gyermek eltartására vonatkozó kötelezettség megállapítását. A bíró megfogja találni a gyermek apját, de ne vezesse eljárásánál tulságos skrupolozítás, lényeg marad a gyermekről való gondoskodás.

Ne gondolja senki, hogy a lelenczház képes leend a rengeteg számu lelenc befogadására. Az oroszok és az olaszok kétségbeejtő erőlködéssel igyekeznek a lelenczek jövőjét biztosítani.

Konstatálhatjuk ugyanis, hogy a nők kriminalitása a férfiakéval szemben $\frac{1}{6}$, ellenben a visszaesést

illetőleg az arány, nőknél férfiakkal szemben $\frac{1}{3}$ rész, miből láthatjuk, hogy a nők sokkal inkább képesek javulásra.

Ha pedig a vizsgálati nőfogyokra különösen a szigorú elválasztásnál, az elitéltekre fogházaink és börtöneinkben intenzivebb-, s ha általában a leányok vallásos kiképzésére nagyobb gondot fordítanánk, csökkenne a kriminalitás, és a visszaesés még gyérebbe válnék. Az állati ösztön, a kapzsiság és a nyomor a lélekaleacsonyodásához vezetnek, melynek egy dicsőbb légkörbe való fölemelésének módszere ma már nem titok többé. *Dr. Fekete Gyula.*

Belföld.

A választások után. Eldölt a nagy ütközet. A választási harcok vége, az ország közvéleménye megnyilatkozott. Az új aera s a tisztaválasztások első szülötte, az új parlament a napokban összeül s belőle sok tanulságot vonhatunk le magunknak. Az alkotmányos küzdelemben sok nemes harcoss elvérzett, sokan csak nagy küzdelem s órási erőfeszítések mellett kerülhettek be az országháza.

A megválasztott képviselők az igazi képviselők, mert a polgárság e választásokon szabad akaratát követve, semmiféle anyagi, avagy erkölcsi presszió nem segítette a jelöltek küzdelmükben. S ez így is van rendén. Alkotmányos országban, csakis a tiszta választások képezhetik egy sikeresen működő parlament fundamentumát. A hol etetés, itatással, vesztegetéssel, fenyegetéssel toborozzák össze az ország képviselőit, ott már maga a tény immoralitása kizárja a nép s az ország érdekében való működhetést. Mert mindenki csak a maga érdekét keresi, a maga boldogulására törekszik, s e törekvések mellett az ország magára van hagyatva s egyedül Isten kegyelme menti meg a legnagyobb veszedelmektől. Az ily eszközökkel megválasztott képviselő érezve azt, hogy minő ingatag alapon épült mandátuma, siet azt a rövid időt, amelyre megbízatása terjed a lehető leghasznosabban, de csupán a saját érdekében, kihasználja. Természetes tehát, hogy ilyenkor az országos érdekek tekintetbe nem jönnek, hanem örült kavarodásban mindenki a hatalmasok kegyét keresi, sokszor még emberi méltósága rovására is.

Az ily választásoknak ütött a végórja. A tiszta választások e korszakában üdvözöljük annak a megteremtőjét, mert valóban már itt van a tizenkettedik órája annak, hogy a parlament az ország viszonyainak javításának módozataival a legkomolyabban foglalkozzék.

A választások eredményét mindnyájan jól ismerjük s annak statisztikájából azonnal megismerjük a nép ítelését és azt, hogy a liberális szellem még mindig uralkodó vonása a magyarnak. Hazug jelzőszavak s a legelvetendőbb választási fegyverek használatán küzdöttek e harcban a magyar liberális felfogás tántoríthatatlanul kitartott ideálja mellett, mely egyedül vezet boldogulására.

Az új országgyűlés képe nem sokat változott. Bár sok megszokott arc, sok régi hű katona fog hiányozni a nemzet sorsát intézők táborából, ennek dacára nincs miért aggódnunk a haza jövő sorsa felett. Jó kezekbe van letéve a kormányzat gyeplője, erős karok megfogják tudni fékezni a rokanccátlanokó elemeket.

A választási küzdelem heveségét nem egy derűs epized tarkította, mely miként tikkasztó nyári napokon a langy fuvalat, enyhülést vitt a nehéz napokba. Az eddig lefolyt választásokról a következő mérleget állíthatjuk egybe. 401 kerületben megválasztott:

Szabadelvű párti 257, Kossuth párti 73, Ugron párti 10, Néppárti 20, Pártonkivüli 10, Nemzetiségi 5, Demokrata 1, Pótválasztás lesz 21, Felfüggesztett és elhalasztott 4 választás

Az eddig megválasztott ellenzékiek száma, ide számítva a párton kívülieket is 119. A Kossuth párt jutott nagyobb számú mandátumhoz, a többi pártok olyan kis számban kerültek ki a választásból, hogy aligha fognak nagyobb dolgokat művelhetni. Nem tartjuk érdektelennak közölni még a következőket sem. Szabadelvű párt nyert 16, elvesztett 5 kerületet. A Kossuth párt nyert 30, elvesztett 5 kerületet, a néppárt nyert 10, elvesztett 5 kerületet.

Örömmel, lelkesedéssel üdvözöljük az új országgyűlést, mely remélhetőleg tőle telhető erővel fog fáradozni azon, hogy az ország kulturális s anyagi viszonyai mennél jobban, mennél hatalmasabban felvirágozzanak.

Apponyi Albert gróf köszönete. Székelyudvarhely város szabadelvűpártjának végrehajtóbizottságát, amint azt említettük, Dr. László Mihály országos képviselő a mandátum átnyújtása után vendégeül látta. A vacsora alatt jutott tudomására e társaságnak az az örömdetes és meglepő hír, hogy Jászberény városa Apponyi gróftól daczára minden erőszakoskodásnak 41 szótöbbséggel képviselőjéül választotta. Az örömdetes hír hatása alatt a jelen voltak Apponyinak nyomban egy igen szép megleghangu táviratot küldöttek. E táviratot, valamint az ország különböző részeiből hozzá érkezett üdvözlőleveleket Apponyi gróf a következő sorokban köszöni meg.

Jászberényi megválasztásom alkalmából oly nagy számmal veszem az üdvözlőleveleket az ország minden részéből, hogy azokra egyenként válaszolnom lehetetlen. Fogadják tehát, a kik rólam megemlékezni szivesek voltak ezen az uton hálám kifejezését és engedjék meg, hogy a rokonszenvenek mindezen felettébb becses nyilvánítását azokra ruházom át, akik azt első sorban érdemlik meg: hősies lelkű, rendületlen választóimra, a kikkel alig várom, hogy találkozhassam és nekik bámulatomat kifejezhessem. Gerendás, 1901. október 6. — Apponyi Albert.

Egy hó közigazgatása. Udvarhelymegye közigazgatási bizottsága Hollaki főispán elnöklété mellett 9-én tartotta e havi gyűlését, melyen a múlt havi ügyek nyertek elintézését. A gyűlésen a bizottság tagjai csaknem teljes számmal megjelentek, kiket az elnök megnyitójában szívélyesen üdvözölt. Elsőnek Dr. Damokos alispán tette meg jelentését, a mely szerint a tárgyalás alatt álló hóban iktatóra érkezett 1737 ügydrab, amelyből elintézését nyert 1527. Katonai utóállítások megtartottak; egy évre érvényes útlevél 22 drb. adatott ki. Bejelenti a bizottságnak, hogy a homoródi járás vízkárosultjainak felségélyezésére kért inségmunkálatokat a miniszter engedélyezte s erre 30 ezer koronát utalt ki, a mi által a járás legszegényebb népe kenyérhez jut. Fel-említette, hogy a megyei kórház parkjának átalakítása folyamatban van, s a műtőterem berendezése is rövid idő kérdése, és így alapos kilátásaink vannak, hogy kórházunk sikerrel fogja a segesvári kórházzal, a melyet vármegyénkben is tekintélyes számmal keresnek föl, a versenyt felvenni. — Ferenczy Gyula árvaszéki elnök jelenti, hogy a vármegye árvaszékének iktatójára 2108 ügydarab érkezett, amelyből 1750 intéztetett el. Gyámság alatt maradt a hó végével 1813 egyén, ügygondnokság alatt 761. Székelyudvarhely város árvaszékének iktatójára 115 ügydarab jött, a melyből 29 nem nyert elintézését. Gyámság alatt maradt 485 egyén. Ez alkalommal évnegyedes jelentést is megtette. — Dr. Kassay Albert helyetes m. főorvos jelentése szerint szeptember hóban a közegészségügyi állapot a megelőző hóhoz viszonyítva, kedvező volt. A magánorvosi gyakorlatban a légző- és emésztő szervek hurutus bántalmái merültek fel, enyhe lefolyással. Oláhfaluban rendszeresített gyógyszerintézet engedélyt a miniszter megvonta, s így a kórorvos szereltek fel kézigyógytárral. Orvosrendőri hullavizsgálat 12 részben végeztetett. A kórházban 128 beteg ápolatott. — Gróf László Ádám helyettes tanfelügyelő jelenti, hogy az iskolákban a tanítás megkezdődött, a mely alkalomból a tanfelügyelői tollnok körutját már végzi. — László Kálmán kir. alügyész jelentése szerint a központi fogházban 3 vizsgálati, 63 elítélt, a kereszturi j. b. fogházban 1 vizsg. 8 elítélt, a h.-oklándi j. bíróságnál 35 elítélt, összesen 4 vizsgálati és 106 elítélt fogoly volt letartoztatva. — Molnár Lajos kir. pü. igazgató jelentéséből kitűnt, hogy a tárgyalás alatt álló hóban egyenesadóban 34044 kor., hadmentességi díjban 427 kor., bélyegdíj- és jogilletékben 6737 kor., fogyasztási és italadóban 71327 korona, mintegy 27 ezer koronával több mint a múlt év hasonló időszakában, a mi tagadhatatlanul a képviselőválasztásokkal járó mozgalomról tesz bizonyosságot. Ideiglenes házárdómentesség 3 esetben engedélyeztetett. — Diószeghy Samu kir. főmérnök jelenti,

hogy úgy az állami, mint a törvényhatósági utak és azok tartozékai jók voltak, közlekedési akadály nem merült föl. A héjasfalva-csikgyimesi áll. uton előirányzott munkálatok befejezését nyertek. — Végül Zonda áll. állatorvos tette meg jelentését, majd a Daniel Lajos közgazdasági előadó jelentését Gróf László Ádám főjegyző olvasta fel, a mely szerint a szept havi száraz időjárás kedvező volt; a cséplést befejezték, az eredmény gyengének, középen jóval alulinak mondható. A tárgysorozat rendén elhatározták, hogy a miniszternek az inségmunka engedélyezéséért, köszönő feliratot küldenek. A tárgysorozat tulnyomó részét adóügyi fellebbezések képezték.

Szolgabirósági expositurák.

Azon nehézségek között, melyeknek legyőzése közigazgatásunk pontos menetének biztosítása, az ügyvitel egyszerűsítése s különösen a közigazgatási jog szolgáltatás olcsósága érdekében hovatovább mind szükségesebbé válik, elsőrendű fontossággal bír vármegyénk különös területi fekvésénél fogva, a járási szolgabiróságok decentralizálása.

Ennek kivitele végett Dr. Damokos Andor alispán a folyó hó 21-én tartandó törvényhatósági közgyűlés elé egy igen terjedelmes, körültekintő figyelemre valló előterjesztést tesz, amely kétségbenvonhatatlanul az ő lankadatlan szorgalmáról, szakismeretéről és vármegyénk érdekeinek előbbrevitelét célzó törekvéséről tesz bizonyosságot.

Előterjesztése megtételekor részben azon szempontból indult ki, hogy Udvarhelyvármegye az 1876. évig hat szolgabirói járásra volt felosztva, melyek a következők voltak: 1. Udvarhelyi járás Sz.-Udvarhely székhellyel. 2. Sóvidéki Parajd, 3. Sz.-Kereszturi Sz.-Keresztur, 4. Etédi Etéd, 5. Oklándi H.-Oklánd, 6. Bardoczi járás Bardocz székhellyel.

Kétségtelen az, hogy ezen beosztás a területi elhelyeztettségnek minden tekintetben megfelelt, mert minden község a maga elsőfoku közigazgatási hatóságát könnyen megközelíthette, s mert azon nagy hegyláncolatok, mint például a Rika, a Kolonda, és az ugynevezett Zsákodi hegy, melyek a rajtuk belül fekvő és sűrű népességgel bíró völgyeket mintegy elzárták a szomszédos völgymedencéktől, a hatósággal való gyakori érintkezésben akadályt nem képeztek.

Azon törekvés azonban, mely a szolgabirósági köpontokat az igazságszolgáltatási, illetve járásbírói, adóhivatali, telekkönyvi stb. központokkal egyesített, bár egyrészen határozottan előnyökkel jár, de külön közigazgatási tekintetben, ami speciális viszonyaink mellett mégis igen különös helyzetet teremtett. Mert a 6 járásnak térképen való kikerekítése 3 járássá, megtörtént ugyan, de azért ez az életbe annyira nem ment át, hogy a régi, most már szolgabirói központtal nem bíró egyes vidékek külön elnevezése, a nép ajkán s a köztudatban ma is fennáll. A kereszturi járásban ott van a „Partium“, az udvarhelyi járásban a „Sóvidék“, az oklándi járásban az „Erdővidék“, mely részek a járás másik részétől nemcsak igen nagy közlekedési nehézségeket okozó hegységek által választottak el, de különböznek attól még népszokás, égalji és helyi viszonyok, demografiai adatok tekintetében is.

A közigazgatás szempontjából különösen három irányelv az, mely ezen beosztás megváltoztatása, illetőleg a jelenlegi keretek szükségszerű fenntartása mellett, az elsőfoku járási hatóság decentralizálása mellett harcol. Ezek: a közigazgatás gyorsítása, ennek egyszerűsítése és olcsóbbá tétele.

Ezen három irányelv megvalósítására legcélszerűbb eszköznek mutatkoznék *szolgabirósági expositurák felállítása*. Vagyis a három járás mindenképpen a szolgabirák egyike — az oklándi járásban egy második szolgabirói állás rendszeresítésével, — kirendelendő lenne azon vidékre, mely a járásnak mintegy elkülönített testét képezi. Az udvarhelyi járásban a Sóvidékre, az oklándiban Erdővidékre, a kereszturiban Parciumban. Ezen szolgabirónak a főszolgabiróval s általában felettes hatóságaival szembeni viszonya semmiben sem szenvedne változást. A különbség csupán az lenne, hogy az illető vidékre vonatkozó teendőket nem a főszolgabirói irodában, hanem a helyszínen végzi, — mintha kiküldetésben járna el. Szigoruan körvonalozandó hatáskörében egy irnok és egy járási hajdu állana rendelkezésére. A hozzá beosztott községekben végeznék önállóan a kihágási bíráskodást, melyre az egyszerűsítési törvény értelmében amugy is fel van jogositva, továbbá eszközölné a tanukihallgatásokat, panaszok felvételét,

eljárna mint első fokú rendőri hatóság s általában végeznék az alább részletesen körvonalazott hatósági teendőket.

Tény az, hogy hasonló szolgabirósági expositurák Magyarországon ma még teljesen ismeretlenek. Mert a határszéleken felállított és kizárólag az utlevelék vizsgálatával megbízott szolgabirókat, vagy a délvidéken létesített, ugynevezett „házközösségi“ szolgabirókat ilyeneknek nem tekinthetjük. Ezen intézménynek ismeretlen volta azonban annak létesítése tekintetében akadályul annál is kevésbé szolgálhat, mert az exposituráknak a fennebb nagy vonalakban vázolt hatáskörrel leendő felállítása fennálló törvényeink rendelkezéseibe nem ütközik, az az 1886. évi XXI. t.-cz. keretei közé a legkönnyebben beilleszthető.

Azok az előnyök, melyek azoknak létesítésével járnak, annyira kézenfekvők, hogy bővebb fejtegetést alig igényelnek.

A mai beosztás mellett ugyanis, — hogy csak ez egyetlen példát hozzam fel, a sóvidéki ember beidéztetik mint tanu a székelyudvarhelyi szolgabirói hivatalhoz. Feltarisznál, megtesz szekeren, mert gyalog egy napi járó föld be és vissza, a nyári hőségben és téli hófúvásban egyaránt veszélyes Kalonda hegységen keresztül, egészsége kockáztatásával 80–90 kilométer utat, elveszteget kedvező esetben egy, de sokszor két napi időt. — s a tanukihallgatás, mely sokszor a legjelentéktelenebb körülményre vonatkozik, öt perc alatt befejeztetett. A tett fáradsággal és idővesztéssel arányban nem álló tanudíját pedig megkapja pár hónap elteltével, — ha megkapja. Mindez pedig elkerülhető volna, ha Parajdon, vagy Korondon a kirendelt szolgabiró, kit a sóvidék minden községéből könnyen és gyorsan megközelíthet, végeznék el az ügyet.

Mindenben teljesen hasonló az eset az Erdővidékére és a Partiumra nézve is.

Ezen felhozott egyetlen példából, — amely azonban ugyszólva naponként ismétlődik, kitűnik, hogy a közigazgatás menetének gyorsítása, az expositurák felállításával mennyire megkönnyítenék.

A szolgabiró működése ugyanis első sorban ambulátorius jellegű. Ezen hivatal hatáskörének és funkciójának csupán felületes ismeretével bíró egyén előtt is kétségen kívül áll az, hogy csak az a szolgabiró felelhet meg feladatának teljesen, csak az teljesítheti magasabb szempontokból is felfogott kötelességét megfelelően, ki járása lakosságának törekvéseit, életét, hajlamait és vágyait a legbehatóbb részletességgel ismeri, aki ugyszólva közöttük és nekik él, aki éppen ennek elérése céljából községeiben minél gyakrabban megfordul. Nem bent a hivatalos büreauban fedeztetnek és ismertetnek fel a járás érdekeit legközelebből érintő ügyek és kezdeményezések, hanem kint a községekben.

Ennek a feladatnak azonban a 40–50 szétosztott községgel rendelkező főszolgabiró alig felelhet meg. A hátrányos következmények pedig talán nem is annyira a hivatalos ügyvitel terén esetleg található restanciákban válnak láthatóvá, de a lakosság fejlődésének, anyagi gyarapodásának stagnálásában nyilvánulhatnak meg.

A szolgabirósági expositura rendszeresítésével ellenben egyfelől tetemes apadás fog kétségtelenül beállani a főszolgabirói ügykezelésében, a kirendelt szolgabiró a helyszínen léve, nemcsak a beadványok és ügyek elintézését eszközölheti gyorsabban, de tanácsaival, felvilágosításaival tekintélyének latbavételével, amint ezt a gyakorlati élet tapasztalatai bizonyítják, megelőzheti sok olyan vitás ügynek elfajulását, amely különben egész iratcsomókra menő írásbeli tárgyalást igényelt volna. És mindezekon felül, ott áll kint a községekben, mintegy őrszem s állandó figyelemmel kíséri a népéletnek minden megnyilvánulásait, melyek a tovább fejlesztésre utmutatásul szolgálhatnak.

De teljesen megfelelne a szolgabirói kirendeltség felállítása azon nagy arányú uttörő kezdeményezésnek is, melyre az első lépés az u. n. egyszerűsítési törvény megalkotásával, magas belügyi kormányk részéről már megtétezt. Ma már nem cél az írásbeliség, az ügyszámok szaporítása, a forma betartása még a lényeg hátrányára is, a túlhaltott burokratizmus, hanem igenis az érdemi elintézés helyessége s az ennek elérésére vezető utak lehető megkönnyítése, egyszerűsítése. Ennek elérésében kétségen kívül igen nagy eredményekkel járna a jelzett decentralizálás. Mert az expositurák felállítása által a legtávolabbról sem veszélyeztetnék a fórumok egységessége. Nem két főnök lenne ugyan egy járásban, csupán bizonyos ügyek intézésében járna el önállóan

a kirendelt szolgabíró. Birói működésében, a reá bízott ügyekben első fokú hatóságként, saját felelősségére, de azért minden más ügyben a járási főnök fennhatóságának teljes épségben való fentartásával. Hogy például a hatáskörnek alább részletezendő megállapítása előtt is konkrét esetet hozzak fel, önállóan intézné az összes kihágási eseteket, ezekben első fokú bírászkodnék, amire az egyszerűsítési törvény értelmében most már amúgy is jogosult. De végezné az új bűnvádi perrendtartás értelmében a bünygyi nyomozatokat és a birói és rendőri működésén felül közvetlenül a főszolgabírótól vett és speczialiter helyszíni elintéztet igénylő rendeletek teljesítését is

A szolgabírói kirendeltségnek egyik különösen nagy fontosságú további feladata lenne a községi pénz és vagyoni kezelésnek hatékonyabb ellenőrzése is s ezen felül, a mi viszonyaink között igen lényeges teendőként, a helytelen gazdálkodás folytán ma-holnap már veszendőbe menő községi közbirtokossági vagyonnak megfelelő módoni felügyelete s a kezelés irányítása. De nem csekély előnyököt biztosítana a kirendeltség létesítése a társhatósági megkeresések elintézésének gyorsasága s különösen az árvaszékhez beszolgáltatandó, eddig az előljátóságoktól vett jelentések megbízhatósága tekintetében is, mert ha már a régi 6 járást a különböző hatósági körök egységes beosztásának épségben tartása kedvéért meg nem is zavarhatjuk, de azért nem szabad figyelmen kívül hagyni egy módot sem, mely a járások kisebbitésével a felügyeleti köröknek szűkebbre vonását, célszerűbb berendezését s ez által a közigazgatásnak szükségszerű javítását vonhatja maga után.

A kirendeltség felállításával egy harmadik nagy célként lebeg előttünk a közigazgatás olcsóbbá tétele. Ha jelenlegi rendszer mellett kiszáll a szolgabíró a helyszínére, például egy kihágási ügy tárgyalására, vagy a szabályrendeletben előírt esetben, építkezési engedély kiadására, vagy utelfoglalási, határjel megrongálási, telepengedély kiadási stb. ügyben, — kilométer pénzei természetesen a székhelytől számítva folyósítatnak. Ha kinnt van ugyiszólva a helyszínén, szemlél minden esetben elvégezheti, még a döntés tekintetében hatáskörébe be nem osztott ügyekben is, mert ezekben a szemle eredményét a főszolgabíróhoz betérjeszti. Olcsóbbá tétetik a közigazgatás a tekintetben is, hogy a jogkereső közönség a hatóságot úgy szólva kéznél kapja s nem kell annak felkeresésére tetemes anyagi áldozatot és ezzel egyértelmű idővesztetést pazaroljon.

Az elősorolt egyes eseteken felül a közigazgatás tág mezején számtalan olyan alkalom merül fel, melyeket maga az élet hoz felszínre, melyek épen sokféleségükben fogva elő sem sorolhatók, de amelyek kétségtelenül igazolják, már csak rövid tapasztalati idő lefolyása után is azt, hogy a jelzett decentralizálás előnyei feltétlenül megérdemlik a sablonokkal való szakítást, s ezen bár eddig ismeretlen, de mindenesetre praktikusnak és hasznosnak látszó rendszer életbeléptetését.

A kivihetőség tekintetében megoldandó kérdésként szerepel az, mennyiben volna szükséges ezen kirendeltségek rendszeresítéséhez új állások szervezése s e czímen minő összegre menő új tételek lennének a vármegyei 1902. évi költségvetésbe beállítandók.

Mint újonnan szervezendő állások szerepelnek tehát: 1 szolgabírói (az oklándi járásban) és 3 hajdui állás, 6960 korona kiadással, melyet az állami pótvadalmazásnak ez összeggel való emelése által kíván fedezni.

Ezen kiadás számbavételénél nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy az oklándi új szolgabírói állás tulajdonképpen az esetben is rendszeresítendő lenne, ha az a kirendeltségek létesítésével nem is lenne kapcsolatos. Mert ezen szolgabírói állásnál bár csekély mérvben kisebb az ügyforgalom, — de a községek természetű fekvése, s ennek folytán a Rikán tuli u. n. Erdővidéki községek adminisztrálása oly figyelmen kívül nem hagyható nehézséget képez, melynek megszüntetése most már első rendű hivatalos érdek, amely évek hosszú során át ismételtlen foglalkoztatta is törvényhatósági bizottságunkat és a felettes hatóságokat.

E vármegyénket fölötté érdeklő, nagy horderővel bíró előterjesztést, mint említettük Damokos alispán a napokban összehívandó közgyűlés elé terjeszti s hisszük, hogy az alaposan megindokolt javaslatot a törvényhatósági bizottság minden klauzula nélkül fogja magáévá tenni.

Ujdonságok.

Törvényhatósági közgyűlés. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 31-én tartja 2-ik rendes közgyűlését. A tárgysorozat 68 pontból áll és kormány rendeleteket, hivatalos előterjesztéseket, szabályrendeleteket, községi ügyeket, átiratokat, kérvényeket és esetleges indítványokat tartalmaz.

Udvarhelyvármegye költségvetése. Vármegyénk 1902. évi közigazgatási és gyámhatósági szükségleteiről valamint az ezek fedezésére szolgáló jövedelmekről szóló költségvetés elkészült, s az a törvényhatósági bizottság tagjainak a napokban lett megküldve. E szerint a *Szükséglet*: Tisztviselő-, segéd- és kezelőszemélyzet fizetése és lakpénze 110816.—, Szolgaszemélyzet bére és lakpénze 7660.—, Szolgaszemélyzet ruházata 1400.—, Hiv. helyiségek és fogházak bére 1000.—, Irodai szükségletek 8040.—, Napdíjak és utiköltségek 7340.—, Épületek fentartása 572.—, Egyéb rendszeresített kiadások 656. 82, Rabtartási költségek 339. 18, Előre nem látható kiadások 1200.—, Székházépítésre felkölcsönzött 332.000 korona részbeni törlesztésre 2900.—, Összesen 141924.—, *Fedezet*: Állami javadalmazás 135987.—, Cselekvő kamatok —, Ingatlanok jövedelme —, Alapok járuléka 4175.—, Különbféle bevételek 100.—, Térítmények 252.—, Pótadó —, Összesen 140524.—, Az ilyenképpen előálló 1400 korona hiány fedezésére az állandó választmány javaslata az, hogy a törvényhatóság felirat útján kérje a belügyminisztert, hogy e hiány elenyésztetése céljából az állami pótvadalmazást megfelelőleg emelje fel. A költségeloirányzat, melyet *Németh* Albert főszámvevő állított össze, a f. hó 31-iki közgyűlésen fog tárgyalatni.

Növegyleti gyűlés. A jótékony Növegylet választmánya ma, vasárnap délután 3 órakor a vármegyeház kisebb tanácskozó termében, a november hó 9-én rendezendő teaestély ügyében ülést tart, melyre a tagokat ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

A Székelyegyleti takaréka a válság előtt. A Székelyegyleti első takarékpénztár igazgatósága a betéteket a saját érdekében követendő egyöntetű eljárás megbeszélése céljából 6-ikára értekezletre hívta meg. Ez értekezleten mintegy 50—60betétes jelent meg, akik az elnöki teendők végzésére *Soó* Gáspár gymn. igazgatót nyerték meg. *Soó* miután ismertette a helyzetet, a melybe az intézet jutott, a jelenvoltak hosszabb tanácskozás után abban megállapodtak, hogy a betétek visszafizetésére határidőt engedélyeznek s előre nem látható veszteségek esetén a betét összegét 20% leütésével is, teljes kielégítésül elfogadják. Végül *Jung-Cseke* Lajost, Dr. *Mezei* Ödönt, *Soó* Gáspárt és Dr. *Válenstik* Ferenczet kérték föl, hogy a jelen nem lévő betéteseket is az ebbe való beleegyezésre szólítsák fel, s nyilatkozat adása által, saját jól felfogott érdekében, ennek betartására kötelezzék. A pénzügyminiszter által kiküldött *Kalivoda* pesti bankigazgató az intézet reális mérleg-számláját már összeállította, a melyben a kétesek számlájára 617,590 kor. 92 fillért irt, a melyet a 100,000 kor. részvénytőke, 150,000 kor. tartalék-alap és 128,000 kor. külön tartalék-alap, valamint az 1,048,285 korona 02 fillér betét 20%-a képes fedezni. Ha tehát a betétesek ezen 20 százalékos engedmény adásában belemennek, úgy az intézet a felszámolást könnyen keresztülviheti, s a csődeljárással felmerülő óriási költség, a mely az intézet vagyonának igen jelentékeny részét emésztené fel, ki lesz kerülve, a miáltal a künn levő követelések azonnali végrehajtás utján felhajtása is elmarad, ami ellenesetben egy-kétezer embert juttatna a tónk szélére, de az egész megyét is gazdasági válság elé sodorná. Reményünk van tehát, hogy a ma délelőtt 10 órakor tartandó közgyűlés alkalmával, a közérdek szempontjából, a a betétesek a csendes felszámolást lehetővé teszik.

A Székelyföld új kőbányái. *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter *Ligeti* Manó szobrászt kiküldötte, hogy a székelyföldi fejtésre alkalmas kőbányákat kijelölje. *Ligeti* most van köruton *Berger* József szakértővel együtt és sorra megtekinti a kőbányai telepeket. Már eddigel is többek feltárását hozta javaslatba.

Homoród-fürdő bérbeadása. A K.-Oláhfalu tulajdonát képező Homoród gyógyfürdőt 1902. év június 1-től egymásután következő három évre, tehát 1905. szept. 1-éig, f. hó 31-én nyilvános árverezésen fogják hasznóbére adni. Az évi hasznóbéri összeg kikiáltási ára 8800 korona, annyi, mint a megelőző évben, mikor ha tekintetbe vettük azokat a föltétlen pótlásra váró hiányokat, a mi a forgalom emelésének rovására ment, meglehetősen magasnak volt mond-

ható. Természetesen ezt csak a multra mondhatjuk, mivel a jelenben a haladás szelleme ott érezhetővé vált, s alapos kilátásaink lehetnek arra, hogy ha a már megkészített terv szerint az átalakítások keresztül vitetnek, rövid időn belül Homoród nem csak a lokális szükségletet fogja kielégíteni, hanem Erdély egyik kiváló gyógyfürdőjévé fogja magát felküzdeni, a melyre egyébiránt tekintettel vizére és fekvésére, ugyszintén könnyen megközelíthető voltára, predesztinálva van. Véleményünk szerint a fürdőnek ez alkalommal három évre való bérbeadása nem éppen a legcélszerűbb megoldása a tulajdonos község jövedelme fokozásának, mivel ha a bérlet első évben a forgalomra nézve lényegesebb fordulat nem is áll be, de a második, illetve harmadik évben az abba elődázhatatlanul befektetendő tőkének aligha kifizetődik a kamatját.

A Növegylet munkaestélyei, mint jeleztük, e hó 23-ikán szerdán veszik kezdetüket és kéthetenként fognak rendeztetni. Az első estélyt *Félegyházy* Mariska, *Szabó* Ilonka, Dr. *Imreh* Domokos és *Szabó* Árpád rendezik, akik, mint értesülünk a műsort igen élvezetesnek ígérkezően állították egybe, a melyet legközelebbi számunkban fogunk közölni.

Pénztintézet Székelykeresztúron. A Székelyegyleti takarékpénztárnak megszűnésével a megyei váltók tulnyomó része, s így a kereszturvidékiek is tudvalevőleg az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság tulajdonába megy át. E pénztintézetnél a kereszturi járásból máris mintegy 300 ezer korona értékű váltó van telepítve. Megbízható forrásból nyert értesülésünk alapján írjuk, hogy a Megyei Takarékpénztár a törlesztés könnyebbé tétele, az idegenpénzek kizárása, tehát közzgazdasági szempontból vezéreltetve, előreláthatólag Székelykeresztúr székhelylyel rövid időn belül fiók-pénztárt fog létesíteni, a mi, mint említettük, a nála e vidékből leszámított nagy mennyiségű váltónak ottan való telepítése által már biztosítva van.

Esküvő. Folyó hó 27-én tarja esküvőjét szentgericezi *Jakab* Lajos *Bordy* Ida kisasszonnyal, özv. *Bordy* Józsefné leányával, Székely-Keresztúron.

Gondatlanságának lett az áldozata. Mintegy hónapja, hogy kiszabadult a katonasorból *Kállay* Endre, a mely idő óta a Fibián fűrészgárában foglalatokodott, mint gépész. Ezen rövid idő alatt a 23 éves fiatal ember beigazolta szorgalmát, mivel a reá bízott feladatnak alaposan utánna látott. Csütörtökön, 10-én, déln, a mint éppen a munkát félben akarták hagyni, még valami igazítani valót talált a gözgépen, azonban olyan vigyázatlanul közelítette azt meg, hogy a gép kerékszíja elkapta, s a szószeros értelmében összetörte. A szerencsétlenül járt fiatal embert tegnap délután temették el a ref. vallás szertartása szerint. Halálával szülőit: *Kállay* Albert és neje *Csép* Annát, ugyszintén négy testvérét, sógorát és nagyanyját borította gyászba.

Esküdtzéki tárgyalások. A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint esküdtbírósnak folyó évi II-ik ülészaka e hó 31-én kezdődik és előreláthatólag 28-ikáig fog tartani, a mely időre a kisorsolt esküdtek már be is idéztettek. Az esküdtzék e nyolcz nap alatt következő ügyekben fog bírászkodni. A 21-iki tárgyalás tárgyát szándékos emberölés képezi. Ugyanis ez év április hó 22-én Demeter Lukács, Varga Antalt Bardoczon zsebkésével halálosan megszurta, s hogy célját biztosabban elérje, arcczal az utca sarába fordította. — 22-én halált okozó súlyos testi sértés büntetése kerül tárgyalásra. Ez év április 19-én Kénosban Benedek Sándor bortól kissé felhevült állapotban feleségét egy darab fával szándékosan úgy megütötte, hogy egy pár nap múlva meghalt. — A harmadik nap (23-ikán) Lunka Márton foglalkoztatja az esküdtbírákat. Ez a Lunka Márton június 21-én vasfokosával Fiafalván Kálmán Miklóst szándékosan olyan alaposan helybenhagyta, hogy az már harmadnapra sebébe belehalt. — 24-én ismét halálokozó súlyos testi sértés kerül tárgyalás alá. Farkaslakán július 12-én történt, hogy Ifj. *Jakab* Lőrincz összeszolalkozás következtében *Jakab* Jánost egy ököl nagyságú kővel halálosan föbe hajította, — Tárgyalás alá kerül még a *Feleki* *Jakab* ügye, aki szeptember hó 2-ikán Nagyalambfalván özv. *Duka* Mihálynét orozva halálosan főbehajította; majd a fenyédi hatósági erdőőr gyilkossai ügye, a mely még a közönség élénk emlékezetében áll. A nyár elején történt, hogy Málnási Imre és Gergely Dénes fenyédi lakosok Parajdi József erdőőrt, aki a városból hazafelé tartott, Fenyéd felső felénél, este 10 órakor régi ellenségeskedésből kifolyólag megölték s a legkogyetlenebb módon meggyilkolták. Ez ügy

letárgyalása fogja valószínűleg a leghosszab ideig foglalkoztatni az esküdtbírókat. — Az esküdtbíró-ság elnöke mindvégig *László Domokos* törvényszéki bíró lesz, míg a vádat *László Kálmán* kir. alügyész fogja képviselni.

A héjasfalvi honvédelmet f. hó 20-án fogják ünnepélyesen leleplezni. Az ünnepély déli 12 órakor kezdődik, mely után bankett lesz. Az ünnepélyen városunkból *Hollaki Ártúr* főispán, és Dr. *Damokos Andor* alispán is résztvesznek.

Egy törvény kijátszása. Talán egyetlen törvény kijátszását sem üzik olyan szemérmetlen módon, mint a megrendelések gyűjtéséről szóló törvényt. Már ismételt volt alkalmunk tapasztalni, hogy e törvény a gyakorlatban éppen nem felel meg a hozzá fűzött várakozásnak, s nem elég alkalmas az elérni óhajtott célok megvalósítására; vidéki kereskedelmünket és iparunkat nem védi meg az utazók által elkövetett visszaélések hátrányos következményeitől. Hogy a törvény intenczióit is milyen nyilvánosan kerüljük meg, talán mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy egyes vidéki lapok hirdetési oldalán öblös hangon adják tudtul a könnyen lépre menő közönségnek, hogy „megbízottunkat saját költségünkre küldjük.” Ezzel természetesen nem föltétlenül ér el eredményt ez illető cég, de eléggé demonstrálja azt, hogy a vigécztörvény jelen alakjában nem sokat ér, éppen akkor nem, midőn az illető „megbízott” a levélbeni megkeresési űrlapokat, utazása alkalmával felmerülő szükségletek fedezésére, állandóan magánál hordja. Végül csak azt jegyezzük meg, hogy ez a sérelmes eljárás, a mely a helyi kereskedelem működése alól vonja el a talajt, semmiképpen sem egyeztethető össze a törvény intenczióival, s arra a kereskedelmi kamara figyelmét felhívjuk.

A tizforintosok alkonya. A kékeszürke tizforintos bankjegyek, melyeket 1880. május 1-én adott ki az osztrák-magyar bank, már elérkezett szereplésének utolsó szakaszához s lassankint el fog tűnni a közforgalomból. A 10 frtos végleges elévülés napja 1903. aug. 31-ike, amikor a kék tizes 23-évi dicsőséges pályafutás után végleg ki fog mulni, s átadja helyét a huszkoronás bankjegyeknek, vagy aranyának.

A magyarságot, mely czim ezidőszerint nemcsak a legolcsóbb napilap Budapesten, de egyike is a leggondosabban szerkesztett újságoknak, jószíval ajánljuk olvasóink figyelmébe. E lapnak *Benedek Elek* a felelős szerkesztője, a magyar családok e kedvelt írója; táborában válogatott írói gárda gyűlt össze. A Magyarság minden nap 8—12 oldalon jelen meg. Vidékre 14 korona egy évre az előfizetési ára, tehát a szegény ember is járathatja. A Magyarság kiadóhivatala: Budapesten, VIII. kerület, Szentkirályi-utca, 28a.

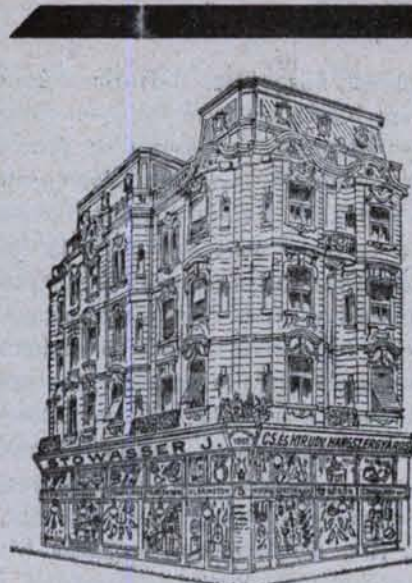
Marostordavármegye Nemes családjai. Pálmay József, akinek a Háromszék nemes családjai czimű könyve most van sajtó alatt, a rokonszenves fogadtatástól bátoritva, eredeti tervéhez híven, már Marostordavármegye nemes családjai könyvének adatai gyűjtéséhez kezdett. Az erről szóló megleghangú felhívását a napokban bocsátotta ki, melyben kéri az érdekelteket, hogy minden, a mű keretében beilleszthető adatot, 1902. év márczius hó 31-éig, hozzá küldjenek be.

Egy szobaleány naplója. A legdivatosabb francia regényírónak: Oktave Mirbeau-nak minden eddigi munkája között legszenzációsabb művét adta ki Sachs és Pollák budapesti könyvkiadóhivatala magyar nyelven Egy szobaleány naplója czim alatt. A legnagyobb élő moralista, az evangéliumi tanokat hirdető Tolstoj állította ki e könyvről azt a bizonyítványt, hogy: „az új francia literatura összehasonlíthatatlanul legnagyobb és legbecesebb alkotása ez a könyv!” Párizsban már 80 ezer példányt kapkodott el a közönség. A díszesen kiállított 20 ives kötet bolti ára 3 korona. Kapható Gyertyánfynál.

Schubert da'ai. I. füzet magyar és német szöveggel: ára 60 fillér. Tartalma: 1. Az én helyem. 2. Messzeföldön. 3. Atlas. 4. Képe előtt. Korszakalkotó és hézagpótló vállalatot indít meg ezzel a magyar dalművelés terén a Bárd Ferencz és testvére budapesti zeneműkiadó cég. Az idegen dalok Schubert dalaival kezdődnek. A II-ik és további füzetek „Szép mólárné” „Téli utazás” czimű ciklusokat teljesen és Schubert egyéb dalainak legkiválóbbjait fogja tartalmazni. Minden a klasszikus zene és különösen a dalok iránt érdeklődőknek figyelmébe és pártolásába ajánljuk ezen igazán szép zeneműveket

Kiadja Beček D. Fia könyvnyomdája.

Kiadó lakások! A főpiacz-téren, egy nagyobb 3—4 vagy 5 szobás, egy kisebb 2—3 szobás, konyhás, emeletes; egy két szobás földszinti lakás, mindenik mellékhelyiségekkel, azonnal kiadó és átvehető. A lakások részben újból alakították át és festettek ki. — Értekezhetni Koncz Ármin tulajdonos, gyógyszerésszel.

Járogató. (Rákóczi tárogatója.)

A t. közönség egyik legkedveltebb fuvó hangszere. Kellemes és lágy mélabús hangja a fültre kellemesen hat. Tanároktól, zenekapacitásoktól számos elismerés.

Ára: 30 frttól 70 frtig.

STOWASSER-féle TÁROGATÓ-ISKOLA zongorakisérettel ingyen.

Hegedűk vonóval . . . 3 frttól 15 frtig. Fuvolák . . . . . 2 frttól 100 frtig.
Mesterhegedűk vonov. 15 frttól 300 frtig. Szárnykürtök . . . . 14 frttól 20 frtig.
Gordonkák vonóval . 10 frttól 150 frtig. Czimbalomok . . . . 35 frttól 300 frtig.
Nagy bőgők vonóval . 30 frttól 100 frtig.

Elpusztíthatatlan kitűnő erős hangú **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttól 80 frtig

STOWASSER JÁNOS

cs. és kir. udvari hangszergyár

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5 sz. saját házában (a kereskedelmi miniszterium mellett).

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

A párisi világiállításon nagy aranyéremmel kitüntetve. Harmónikákról külön árjegyzék kérendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sz. 14181—1901.

alisp.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Nagy-Szebenben folyó év október hó 16-án reggeli 7 órakor a kiselejtezett, de tenyésztésre alkalmas katonai kincstári kanczák, kizárólag tenyésztés céljából 100 korona egységes árban készpénzfizetés mellett a tenyésztőknek el fognak adni. A vétel alkalmával megfelelő módon igazolandó azon körülmény, hogy e vásárlás tenyésztés céljából történik.

Székelyudvarhelytt, 1901. évi október hó 10-én.

Alispán helyett:

Gr. Lázár Ádám,
főjegyző.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Névjegyek

a legszebb kivitelben e lap könyvnyomdájában rendelhető. A legdivatosabb papírok. — Hü litograph utánzat.

Névjegyek

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE

50,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben
1.000,000 korona.

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á.	400000
2 " "	200000
1 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25'00
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
783 " "	1000
1235 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	100
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40

50,000 nyer. s jut. összegben **13.160,000**

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Öt és fél millió k.-nál többet nyertek nálunk nagyrabesült vevőink. Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztály-sorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy **50,000**

pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160.000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagyis 1.50 korona.
egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.— "
egy fél (1/2) " 3.— " 6.— "
egy egész (1) " 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi október hó 20-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

TÖRÖK A. és TÁSA.

BANKHÁZ, Budapest.

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

1. Váci-körút 4. — 2. Múzeum-körút II. — Erzsébet-körút 54.

Rendelőtevél levágandó.

TÖRÖK A. és TÁSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni. utánvételezni kérem
Az összeget _____ korona összegben postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekbén) A nem tetsző törlendő.

Pontos cím

Szám 3251-901. tkvi.

Árverési hirdményi kivonat.

Az oklándi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi Zalogkölcsönintézet végrehajthatónak, Pünkössti Gézáne sz. Roediger Emma homoród-karácsonfalvi lakós végrehajtást szenvedő elleni 6000 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, (az oklándi kir. járásbíróóság) területén fekvő, és a h-karácsonfalvi 375 számú tjkvben A+ alatt foglalt: 992. hrszám szántóra 9. koronában, 1010. hrsz. szánt. 13 k, 2218. hrsz. szánt. 19 k, 2455. hrsz. szánt. 20 k, 4590. hrsz. szánt. 1 k, 4687. hrsz. szánt. 37 k, 5007. hrsz. szánt. 11 k, 5042. hrsz. szánt. 19 k, 5126. hrsz. szánt. 10 k, 5213. hrsz. szánt. 12 k, 1211/4. hrsz. szánt. 64 k, 2508/1. hrsz. kaszálóra 23 k, 2991/1. szánt. 7 k, 4733/3. hrsz. szánt. 7 kor., 5133. hrsz. szánt. 20 k, 1604-1605. hrsz. szánt. kaszálóra 16 k, 5134. hrsz. szánt. 40 k, 172. hrsz. kertre 40 k, 916/2. hrsz. szánt. 56 k, 1155/1. hrsz. szánt. 29 k, 1653-1654. hrsz. kasz. 43 k, 1863/3. hrsz. szánt. 14 k, 1894/3. hrsz. szánt. 7 k, 2249/2. hrsz. szánt. 10 k, 2195/1., 2196/1., 2197/1., 2198/1., 2200/1. szántó és kaszáló 102 k., 2681-2682. hrsz. kaszáló 7 k, 2898/2. hrsz. szánt. 13 k, 4804/2., 4805/2., 4806/2. szánt. és árokra 18 k, 5130. hrsz. szánt. 10 k, 5679/4. hrsz. szánt. 22 k, 5785/2., 5786/2. szántó és legelőre 15 k, 1211/5. szánt. 26 k, 982b/1. hrsz. szánt. 23 k, 5135. hrsz. szánt. 40 k, 5129/2. hrsz. kasz. 2 k, 2511. hrsz. kasz. 16 k, 5127-5128. hrsz. szánt. 10 k, 5212. hrsz. kasz. 12 k, 980. hrsz. szánt. 34 k, 3676. hrsz. kasz. 204 k, 3837. hrsz. szánt. 32 k, 6079. hrsz. szánt. 2 k, 5132. hrsz. szánt. 11 k, 1606-1607. kaszálóra 17 k, 1211/3. hrsz. szánt. 26 k, 1897/2. hrsz. szánt. 30 k, 1997. hrsz. legelőre 2 k, 2201. hrsz. szánt. 161. k, 3119., 3120., 3121., 3122. szántó és kaszálóra 117 k, 4013/1. hrsz. erdőre 23 k, 4289. hrsz. erdőre 1 k, 2194. hrsz. szánt. 103 k, 2049/1. hrsz. szánt. 10 k, 4854/1. hrsz. szánt. 13 k, 409/1. hrsz. kőház és udvarra 800 kor. 501/1. hrsz. kertre 162 k, 5329. hrsz. szánt. 122 k, 5680. hrsz. szánt. 121. 916. hrsz. szánt. 57 k, 1541., 1542., 1543., 1544. hrsz. szántó és kaszálóra 73 k, 1894/1. hrsz. szánt. 17 k. 2195/4., 2196/4., 2197/4., 1200/4. hrsz. szánt. 103 k, 2898/1. hrsz. szánt. 52 k, 3048/2. hrsz. szánt. 20 k, 4804/1., 4805/1., 4806/1., szántó és árokra 13 k, 4131/2. hrsz. szántóra 12 k, 4802. kaszálóra 144 k, 4854/2. hrsz. szántóra 13 koronában továbbá szintén a h-karácsonfalvi 31. sz. telekjkvben A+ 74., 76., 77., 78., 79. hrszámok alatt foglalt malomra 407 kor. és végül a 6100. hrsz. szánt. 5 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy ezen fentebb megjelölt ingatlanok az 1901 évi November hó 15-ik napján d. e. 9 óra-kor, Homoród-Karácsonfalva községében meggyújtandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási árakon alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.
Okland, 1901. évi július hó 6.

Konez, kir. albiró.

Bartha András

==== czipézmester ====

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 21. sz. (Zalogház mellett).

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe egész ujjonnan berendezeti férfi- és női-

➔ kész czipőraktárát ➔

és üzlethelyiségét. A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készít kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, jutányos árak mellett férfi-, női és gyermekczipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

Rendkívüli szerencse

BIHARI EDE

főurudájában, ahol eddig több mint

öt millió

koronát fizettek ki, közötté

600,000 kor. a 69686., 600,000 kor. a 28718. számra.

Nem kell gazdagnak lenni, hogy de általa meggazdagodhatunk!
egy sorsjegyet vásároljunk,

SZERENCSE-NAPTÁR.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Auguszt.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Decemb.
1 87250	1 49337	1 23711	1 73744	1 57027	1 53445	1 23730	1 57088	1 23617	1 18420	1 60000	1 22631
2 60482	2 78082	2 23817	2 82430	2 34226	2 05635	2 73512	2 45706	2 14211	2 82370	2 23085	2 43784
3 23612	3 60527	3 23774	3 08450	3 31322	3 23677	3 23547	3 06080	3 45703	3 05658	3 08511	3 23789
4 23701	4 73723	4 43740	4 57809	4 87307	4 82434	4 57884	4 61454	4 63588	4 43311	4 4226	4 18450
5 53434	5 23655	5 43329	5 08448	5 18427	5 14110	5 61473	5 31308	5 05690	5 73741	5 53418	5 78050
6 60537	6 57810	6 23707	6 08647	6 43323	6 73724	6 60613	6 05625	6 31320	6 18438	6 57000	6 70501
7 57808	7 78057	7 23659	7 53424	7 45710	7 31336	7 82333	7 15305	7 45760	7 34230	7 60920	7 60650
8 23693	8 23738	8 43444	8 57964	8 23731	8 78051	8 95670	8 23606	8 43207	8 57637	8 57550	8 05636
9 23532	9 23726	9 23538	9 23523	9 73905	9 62701	9 23797	9 73700	9 14241	9 73509	9 45778	9 57844
10 60675	10 18411	10 60623	10 34207	10 23615	10 53400	10 57088	10 23605	10 78022	10 78049	10 23653	10 60673
11 95691	11 82414	11 45702	11 57850	11 60506	11 23742	11 34222	11 82363	11 82316	11 23716	11 45745	11 78015
12 95674	12 73522	12 45723	12 34236	12 95626	12 57803	12 14236	12 43408	12 73007	12 18441	12 43245	12 23640
13 78098	13 43250	13 23756	13 80546	13 98443	13 23717	13 78087	13 05671	13 73507	13 23532	13 60667	13 45773
14 45762	14 60640	14 57851	14 43327	14 23665	14 23673	14 15302	14 25800	14 82308	14 14171	14 60686	14 78000
15 23503	15 05689	15 23733	15 82449	15 45745	15 45800	15 14135	15 82354	15 23600	15 60535	15 23621	15 14231
16 57840	16 14123	16 60661	16 73546	16 57900	16 34235	16 14170	16 09605	16 61484	16 14153	16 73648	16 60582
17 60600	17 57829	17 18406	17 82471	17 23733	17 87907	17 95602	17 23611	17 82401	17 45713	17 82485	17 18440
18 57979	18 53440	18 23504	18 82301	18 43235	18 73542	18 23628	18 14268	18 23689	18 78006	18 53444	18 23740
19 87225	19 15340	19 57817	19 45774	19 45722	19 23582	19 14144	19 05614	19 82484	19 57880	19 05666	19 05646
20 45750	20 45701	20 82436	20 23506	20 31318	20 73728	20 73510	20 23611	20 57914	20 73632	20 98488	20 53412
21 57900	21 14270	21 60582	21 60503	21 45736	21 78070	21 60570	21 73747	21 73711	21 35646	21 60567	21 23724
22 14265	22 73647	22 62740	22 43423	22 23623	22 60560	22 23706	22 14233	22 95607	22 57860	22 05642	22 05698
23 98432	23 60524	23 60605	23 82352	23 43421	23 57976	23 14249	23 82338	23 23715	23 60574	23 57954	23 80503
24 60650	24 61478	24 14101	24 73044	24 95686	24 78030	24 18421	24 23652	24 14215	24 23560	24 73740	24 60661
25 62744	25 98408	25 43310	25 43312	25 23674	25 60610	25 23578	25 05655	25 60533	25 78075	25 82301	25 43442
26 23702	26 43345	26 57982	26 31310	26 82342	26 14192	26 98415	26 34224	26 82412	26 80500	26 23581	26 05670
27 73630	27 60546	27 57830	27 73615	27 43413	27 60642	27 80536	27 61461	27 23542	27 73619	27 53420	27 05616
28 95680	28 80524	28 18408	28 34206	28 57990	28 60555	28 82322	28 82460	28 78032	28 23756	28 78064	28 98430
29 78088	29 23700	29 60515	29 45740	29 14193	29 60626	29 60626	29 45720	29 45733	29 23675	29 23641	29 78028
30 73530	30 73632	30 73531	30 98417	30 43440	30 23641	30 23641	30 18421	30 23641	30 18440	30 53435	30 82320
31 45757	31 23792	31 23792	31 34244	31 34244	31 23641	31 23641	31 73545	31 23641	31 23641	31 53435	31 31324

Mikor van a születésnapom?

Mindenki azt a számot vásárolja, amely véletlenül a neve- vagy születésnapjára fel van jegyezve. Ezen számokból nemcsak egész sorsjegyet, de 1/2, 1/4, 1/8 is kapható. Csak azon legrosszabb esetben küldök hasonló számot, ha a kért szám már el volt adva.

Az I. osztályú sorsjegyek ára:

egy nyolczad (1/8) - 75 frt vagy 1.50 kor. | egy negyed (1/4) 1.50 frt vagy 3.- kor.
egy fél (1/2) 3.- " " " | egy egész (1) 6.- " " 12.- "

Eredeti sorsjegyeket utánvételt vagy a betétösszeget előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen mellékelem. A hivatalos nyereségjegyzéket húzás után azonnal küldöm. Sziveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

➔ f. évi október hó 20-ig ➔

alóirt szerencsés főelárusítóhoz juttatni.

Bihari Ede Budapest, Városház-utca 14.

itt levágandó!

Megrendelő lap.

T. Bihari Ede urnak Budapest.

Sziveskedjék a magyar kir. szab. osztályú sorsjáték I. osztályú sz. eredeti sorsjegyet a hivatalos tervvel hozzám juttatni.

A betétösszeg _____ kor. { utánveendő. } A nem kívántat sziveskedjék törölni.
postautalványon küldöm.

Pontos cím

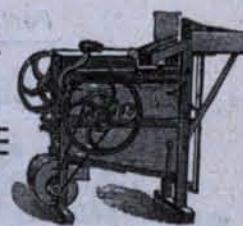
Babós és Társai Vaskereskedése

Kolozsvártt Telefon: 351.

Deák Ferencz-u. 25. sz.

Sürg. cím: Babós és Társai.

Az első prozinczi gazdasági gépgyár Wichterle F. budapesti telepének erdőlyrészi bizományi raktára.

A legújabb szerkezetű szabadalmazott teljesen szikramentes motorcséplőgépek kettős tisztítóval, árpatoklászóval és legcélszerűbb löhere-hüvelyzővel, valamint járgányos cséplőkészletek, gabonarosták, trieurök, gőzhajtású malmok, mindenféle acél- és vasekek, fűkaszaló- és aratógépek, szénagyűjtők, szecska- és répavágók, darálók és kukoricza-morzsolók és ezeknek minden alkotó részei; gabonazászkok, gépolaj hordókban és 5, 10, 15 kg. bádogokban, gépszíj, kender és csepű, asbest lemez, federweiss, gummi, asbest és frichzionsles pakolások, gyanta, kocsikenőcs, coaks és faszén, fedő és csomagoló gyékények, kátrányos és elszigetelő lemezek, kertészeti eszközök és épületvasalások. Konyhaberendezési cikkek és vasbutorok nagy raktára. — A faszénnel termelt legjobb minőségű kudsiri vas főelárusítója. — Nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyunk teljes tisztelettel

➔ Babós és Társai. ➔

ACETYLEN

világítási telepeknek berendezését, saját szabadalmi szerinti kivitelben, jótállás mellett, úgy a biztos működésért, valamint szolid kivitelért, elvállal

Klemm és Nowák

acetylenvilágítási
készülékek gyára és fémöntőde
KOLOZSVÁRT, (Pályaudvar)

Prospektusok, elismerő levelek, úgy költségvetések kívánatra bérmentve küldetnek.

Mindennemű fémöntődei munkák elkészítése, ugymint cégtáblák, viz-, gáz- és gőzfelszerelési tárgyak, perselyek stb. saját vagy beküldött minta vagy rajz után, szolid kivitelben és jutányos árban elvállaltatnak.

Peronospora-fecskendők (Permorel) elismert legjobb szerkezetűek, leghatékonyabb kivitelben kaphatók.

Prima Calc. Carbídából nagy raktár.

A világítási telepek berendezésében jártas, egyes és szolid képviselők kerestetnek.

Szám 418—901

végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az udvarhelyi kir. törvényszék, 1901 évi V. 4492/2. számú végzése következtében Gyarmathy Ferenc ügyvéd által képviselt az udvarhelyi Zálogkölcsonintézet javára Orbán Péter és társai peteki lakosok ellen 480 kor, s jár. erejéig 1901. évi szeptember hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 792 koronára becsült következő ingóságok u. m.: I. Görgényi Pálnál 100 véka buza, 200 véka zab, és 30 véka rozs. II. ifj. Biró V. Andrásnál 70 véka zab, 6 szekér széna, 2 ló, 1 szekér és 1 vas eke talyigával nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírószág 1901. évi V. 270/7. számú végzése folytán 480 kor. tökékövetelés, ennek 1900. évi április hó 9-ik napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 126 kor. 37 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Peteken alperesoknél leendő eszközlésére 1901. évi október hó 22-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1901. szept. hó 20. napján.

Pollák Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

Kérjük mindenütt „Hírlapiró-gyufát“.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyoz a külföld elsőrendű készítményeivel!

A párisi kiállításán
az „Arany érem“-mel
kitüntetve.

KÉSZITEL

Césez. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNÖGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Gyertyánffy Gábornál.

Udvarhelyvármegye Sz.-udvarhelyi járás főszolgabírája.

Sz. 4488—1901.

szb.

Árverési hirdetmény.

Kápolnás-Oláhfalu község tulajdonát képező „Homoród“ gyógyfürdő folyó évi október hó 31-én délelőtt 10 órakor Kápolnás-Oláhfalu község házában megtartandó nyilvános árverésen 1902. év június 1-től egymásután következő 3 évre, tehát 1905. szeptember 1-éig haszonbérbe fog adatni.

Évi haszonbéri összeg kikiáltási ára 8800 korona.

Az árverés szóval, vagy írásbeli ajánlattal is történhetik, azonban köteles árverező fél a kikiáltási ár 10%-át bántépénül alólírt főszolgabíró kezéhez letenni, vagy írásbeli ajánlatához mellékelni s szóval vagy írásban kijelenteni, hogy az árverezési feltételeket ismeri s azokat kötelezőleg elfogadja.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes feltételek alólírt főszolgabírónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Székelyudvarhelyt, 1901. október hó 8-án.

Demeter Lőrincz,
főszolgabíró.

Az áru új mindenben, nincs régiség!

Barcsay Károly férfi- és női divatüzlete

SZÉKELYUDVARHELYTT.

Budapesten és Bécsben tett bevásárlásomról visszatérve, van szerencsém a nagyérdemű városi és vidéki közönség becses tudomására adni, hogy áruim megérkeztek, és ezeket a legújabb divat szerint a legelső gyárakból szereztem bé, u. m.:

Női diszkalapok a legutolsó Párisi divat után, 5 koronától feljebb. Női gyapju ruhaszövetek, flánelék, parchettek, mosó bársony, selyem szövetek és hozzá való díszek, nagy raktár Schroll-féle schiffonokban, mindenféle pamut és lenvásznakban. Szőr és selyem paplanok, csipke és szövött függönyök, ágy- és asztalterítők, szőnyegek, továbbá férfi ruhaszövetek, kalapok, ingek, nyakkendők, angol kesztyűk stb.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok mély tisztelettel

Barcsay Károly

férfi- és női divatüzlete SZÉKELYUDVARHELYTT.

Az áru új mindenben, nincs régiség!

Könyv- és papírkereskedés

áthelyezés

Tisztelettel jelentem a nagyérdemű közönség és vevőimnek, hogy üzletemet a **Köncz-féle gyógytár** mellől a Szentferencz rendi szerzet-templom homlokzatával szemben fekvő **házam botthelyiségébe** helyeztem át.

GYERTYÁNFY GÁBOR

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynek, csúznál és meghűléseknek.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ cégjelzésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyazólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Buda-pestben.**

Richter F. Ad. és társa,
össz. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Faj alma!

Kitünő zamatu ponyik és batul almát adok el **Ponyiknak** vékája 2 korona, **Batulnak** 1 kor. 80 fillér. Tíz vékán felül 10% engedmény. Megrendelést úgy szóval, **Szabady Tivadar** Székelyudvarhely. (Szolgabírói hivatal)

Hazai ipar! „EMKE“ padlófénymáz! Magyar gyártmány!

Nem kell osztrák, nem kell német, nem kell külföldi gyártmány, hanem vegyünk **Berkes-féle**

„EMKE“ padlófénymáz,

s így elérjük, hogy kitünő legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s e mellett kiváló közművelődési célt szolgálunk, mert 5% az „EMKE“ javára szolgál. A Berkes-féle „EMKE“ padló-lack:

a szobapadlók fényezésére kiválóan alkalmas, mert

- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack rögtön szárad s így a fényezett szoba 1 óra múlva használatba vehető.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack szagtalan, tehát nem kell a kellemetlen Tergetin szagot napokig a szobákban tűrni.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack mosható, s szárazra törülve fénye még fokozottabb.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack víztől nem lesz foltos, mint a többi lack.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack fényét a többi hasonló gyártmányok között legtovább ta. tja, tehát legtartósabb.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack üveg keménységűvé válik, s így legkevésbé kopik.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack szeszszel hígítható.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack kitünően alkalmas konyhabutorok s más erős használatnak kitett tárgyak mázolására.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack a ragadós padlókat szárazzá teszi.

Gyártás és eladási főhely: **BERKES BERTALAN** Nagyvárad. — Eladási hely: Székelyudvarhelyen: **STERBA ÖDÖN** fűszerkereskedése.